
Lista 7: Pochodne

Matematyka dla chemii ogólnej, 2016

---

1. Obliczyć z definicji pochodną funkcji (a) $f(x) = \cos x$, (b) $f(x) = \frac{1}{x}$, (c) $f(x) = a^x$ (a – stała).
2. Sprawdzić z definicji, czy funkcja $f(x) = |x - 3|$ ma pochodną w punkcie $x = 3$.
3. Pokazać, że pochodna funkcji parzystej jest nieparzysta. Obliczyć $f'(2)$, jeśli wiadomo, że f jest parzysta i $f'(-2) = 7$.
4. Obliczyć pochodne

$$x^2 e^{3x^2-1}; \quad \frac{2x^2}{\sqrt{3+x^2}}; \quad 7^{x^3+x}; \quad \ln\left(\frac{7+x}{2-x}\right); \quad \operatorname{arctg}(x^2+4x); \quad \arccos\left(\frac{1-x}{1+x}\right).$$

5. Korzystając z twierdzenia de l'Hospitala, obliczyć granice:
a) $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{e^x - e^{-x}}{\sin x}$, b) $\lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{\ln(\ln x)}{x}$, c) $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{1 - e^{2x}}{\operatorname{tg} x}$, d) $\lim_{x \rightarrow \frac{\pi}{4}} \frac{\operatorname{tg} x - 1}{\sin x - \cos x}$.
6. Zbadać przebieg wykresu funkcji (wyznaczyć dziedzinę, miejsca zerowe, przedziały monotoniczności, ekstrema lokalne, granice na końcach dziedziny, asymptoty) i naszkicować wykres.
a) $f(x) = \frac{x^2 - 3}{x + 2}$, b) $f(x) = \frac{x}{x^2 - 4}$, c) $f(x) = \frac{x^2}{e^x}$.
7. Uzasadnić, że dla $x \geq 1$ prawdziwa jest nierówność $x^4 - 4x + 3 > 0$.
Wskazówka: Zbadać wartość funkcji $f(x) = x^4 - 4x + 3$ w punkcie $x_0 = 1$ oraz jej monotoniczność.
8. Znaleźć równanie stycznej do wykresu funkcji $f(x) = \frac{x+1}{x-1}$ w punkcie $(0, -1)$.
9. Znaleźć najmniejszą i największą wartość funkcji $f(x) = \sin x + \sqrt{3} \cos x$ na przedziale $[0, \frac{\pi}{2}]$.
10. Pocisk wystrzelony pod kątem α , $0 \leq \alpha \leq \frac{\pi}{2}$, z prędkością początkową v_0 osiąga odległość

$$R(\alpha) = \frac{v_0^2}{g} \sin(2\alpha),$$

gdzie $g = 9,8 \frac{m}{s^2}$ jest przyspieszeniem ziemskim. Znaleźć kąt, przy którym zasięg będzie największy.

11. Potencjał Lennarda-Jonesa $U(R)$ opisuje interakcję między dwoma cząstkami bez ładunku. Jeśli cząstki są odległe od siebie o R , to

$$U(R) = \frac{A}{R^{12}} - \frac{B}{R^6},$$

gdzie A i B są stałymi. W stanie równowagi, czyli w odległości R_e , energia wiązania jest najmniejsza i wynosi $E = -U(R)$. Jaka odległość między cząstkami odpowiada stanowi równowagi?

12. Teleskop Hubble został wyniesiony na orbitę 24 kwietnia 1990 roku przez prom kosmiczny Discovery. Matematyczny model prędkości promu wyrażonej w stopach na sekundę od momentu wyjścia z wieży startowej ($t = 7$) do wyrzucenia pierwszej rakiety wspomagającej ($t = 126s$) jest dany wzorem

$$v(t) = 0.001302t^3 - 0.09029t^2 + 23.61t - 3.083.$$

Oszacować maksymalne i minimalne **przyspieszenie** promu między startem a wyrzutem rakiety. Jaka była prędkość w promu w tych dwóch momentach?